

LearnEnglish Family

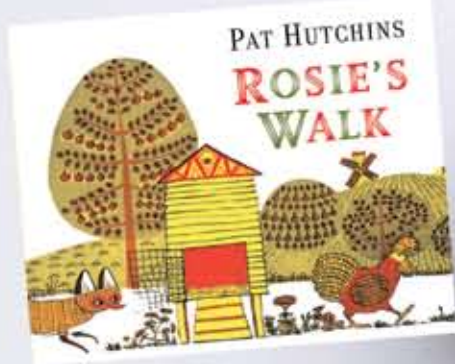
vui học
cùng con!

Nói tiếng Anh với trẻ

Nói tiếng Anh để giúp trẻ học tiếng Anh

Hầu hết các bậc cha mẹ chính là những người dạy trẻ nói tiếng mẹ đẻ. Trong suốt hai năm đầu đời, thường thì trẻ học ngôn ngữ và học nói qua giọng nói và cách nói đặc biệt mà người mẹ sử dụng. Dù chỉ biết một chút tiếng Anh cơ bản, cha mẹ cũng có thể giúp trẻ học ngôn ngữ này một cách thành công nhờ sử dụng lại hay điều chỉnh những kỹ thuật của “ngôn ngữ cha mẹ” dùng trong dạy tiếng mẹ đẻ. Có thể cha mẹ sẽ lo lắng đôi chút về chất giọng tiếng Anh của mình. Thực ra điều này không đáng ngại bởi trẻ có khả năng tuyệt vời trong việc thay đổi giọng điệu cho phù hợp với tiếng Anh mà các em nghe được ở xung quanh. Trẻ nhỏ cần cảm thấy ‘Mình có thể nói được tiếng Anh’ và ‘Mình thích tiếng Anh’. Và cha mẹ có thể giúp các em cảm nhận được điều này ngay từ những bài học tiếng Anh đầu tiên.

Tại sao cha mẹ giúp trẻ là tốt nhất?

- Cha mẹ có thể toàn tâm toàn ý dành thời gian chơi với con mình.
- Cha mẹ có thể tranh thủ bất cứ thời gian nào trong ngày phù hợp với con mình và bản thân mình để dạy tiếng Anh cho các em.
- Lựa chọn hoạt động cho phù hợp với nhu cầu, sở thích và khả năng tập trung của trẻ.
- Cha mẹ gắn gũi với trẻ nên có khả năng cảm nhận cách nói tiếng Anh nào là thích hợp nhất với cách tiếp thụ ngôn ngữ của con mình.
- Cha mẹ có khả năng hiểu được những trạng thái tâm lý của con mình nhất và phản ứng lại chúng. Sẽ có những ngày các em hào hứng tiếp nhận ngôn ngữ và những ngày các em cảm thấy khó tập trung.
- Cha mẹ có thể đưa ra nhiều hoạt động hứng thú cho trẻ khi học vì họ đang dạy cho một cá nhân chứ không phải là cả một lớp học.
- Cha mẹ có thể đưa văn hóa Anh vào đời sống gia đình, giúp trẻ mở rộng tầm nhìn và hiểu biết về văn hóa của nước mình cũng như văn hóa Anh.

“Ngôn ngữ cha mẹ” là gì?

“Ngôn ngữ cha mẹ” là một hình thức trò chuyện được điều chỉnh cho phù hợp với ngôn ngữ của trẻ, đem lại cho trẻ cơ hội giao tiếp và giúp trẻ đạt được trình độ cao hơn về năng lực ngôn ngữ.

Có vẻ phụ nữ sử dụng thứ ngôn ngữ này thường xuyên hơn nam giới. Đối với một vài nam giới, việc sử dụng ngôn ngữ này quả thực là điều khó khăn trừ khi họ có thể nói chuyện xoay quanh những đề tài cụ thể như một cuốn truyện tranh hay một trò chơi. Tuy nhiên, trẻ nhỏ – đặc biệt là các bé trai – lại thích trò chuyện với nam giới hơn vì nam giới có cách sử dụng ngôn ngữ khác với nữ giới. Nam giới có xu hướng sử dụng ngôn ngữ một cách có kỹ thuật hơn và bớt “huyền thuyên” hơn. Bằng giọng nói nhẹ nhàng, âu yếm và ngôn ngữ đơn giản, cha mẹ sẽ cuốn hút trẻ vào hoạt động học một cách vô thức thông qua việc:

- Tường thuật tại chỗ (nói to) những gì đang diễn ra: ‘Chúng ta hãy đặt nó ở đây nhé.’ ‘Ồ đó.’ ‘Con nhìn này. Bố (mẹ) vừa đặt nó lên bàn đấy.’ ‘Thế con thích cái nào?’ [Ngừng lại một lúc] ‘À, bố (mẹ) thích cái này.’ ‘Cái đó ý.’
- Lặp lại những từ ngữ hữu dụng thường xuyên hơn so với khi nói chuyện với người lớn: lặp lại giúp trẻ củng cố thêm những gì các em đang học – điều này với trẻ không hề nhàm chán kể cả khi bố mẹ các em đã cảm thấy như vậy.
- Nhắc lại những gì trẻ vừa nói đồng thời mở rộng thêm: Trẻ: ‘Màu vàng’; Bố (mẹ): ‘Con thích cái màu vàng.’ ‘Của con đây.’ ‘Đây là cái màu vàng.’ ‘Chúng ta cùng xem nào. Màu vàng, màu đỏ và đây là cái màu nâu.’ ‘Con thích cái màu nâu phải không?’ [Ngừng lại một lúc]

Nói chậm hơn và nhấn vào những từ mới một cách thật tự nhiên để không làm thay đổi ngữ điệu của ngôn ngữ 'Hôm nay chúng ta sẽ đọc bài thơ nào nhỉ?' 'Con chọn đi.' [Ngừng lại một lúc để trẻ chọn]

- Sử dụng những cụm từ nhất định mỗi khi cho trẻ học cũng như tham gia vào các hoạt động hay trò chơi. Khi trẻ đã hiểu hết những cụm từ cơ bản này thì hãy mở rộng thêm: 'Chúng ta hãy chơi trò Simon nói nhé.' 'Con đứng đó đi.' 'Trước mặt bố (mẹ) này.' 'Đúng rồi.' 'Con sẵn sàng chưa?'
- Dùng biểu hiện trên khuôn mặt và cử chỉ để giúp trẻ hiểu tốt hơn.
- Luôn nhìn trẻ để đảm bảo chắc chắn rằng trẻ hiểu những gì mình nói cũng như khuyến khích trẻ nói.
- Ngừng lại lâu hơn một chút khi thấy trẻ cần thời gian suy nghĩ về những gì các em nghe được trước khi trẻ cảm thấy sẵn sàng đáp lại. Khi khả năng nói của trẻ còn bị hạn chế, những lúc ngừng nghĩ lâu như vậy có thể khiến trẻ hứng thú hơn vào trò chơi.

Một vài cặp cha mẹ cảm thấy ngỡ ngàng khi phải đóng kịch và sử dụng "ngôn ngữ cha mẹ" với trẻ. Tuy vậy, với trẻ điều này giúp các em học tiếng Anh dễ dàng hơn vì các em đã quen với những 'bài tập nhỏ' tự nhiên này khi học tiếng mẹ đẻ. Khi trẻ bắt đầu nói được rồi thì cha mẹ sẽ cảm thấy không nhất thiết phải sử dụng "ngôn ngữ cha mẹ" nhiều như trước nữa, trừ khi họ muốn dạy cho trẻ những từ ngữ hay tham gia vào những hoạt động mới.

Sử dụng tiếng Anh

Bằng việc sử dụng thứ tiếng Anh đơn giản cùng với sự lặp đi lặp lại nhiều lần, cha mẹ có thể giúp trẻ tư duy bằng tiếng Anh những lúc tham gia vào các hoạt động khi các em cảm thấy an tâm và có thể đoán được những gì sắp xảy ra, chẳng hạn như khi chơi các trò chơi hay những lúc đọc thơ. Trẻ muốn nói được bằng tiếng Anh về:

- Bản thân các em và những gì các em thích: 'Con thích; Con không thích...'
- Những việc các em làm: 'Con đã đến; Con đã nhìn thấy...; Con đã ăn...'
- Cảm giác của các em và những người xung quanh: 'Con buồn; Cô ấy bực mình...'. Cha mẹ có thể giúp con mình bằng việc cùng các em đọc sách hay tự tạo nên những quyển sách từ tranh vẽ và ảnh. Khi học tiếng mẹ đẻ, trẻ có khả năng chuyển di ngôn ngữ trong nhiều tình huống để tạo nên những câu như 'Tất cả đi rồi.' Nếu người lớn áp dụng việc chuyển di ngôn ngữ này vào các câu trong tiếng Anh, trẻ sẽ sớm bắt chước theo. Khi trẻ cần phải thực hành tiếng Anh các em được học ở trường, hãy sử dụng những câu như 'Tên con là gì?' 'Con mấy tuổi?' 'Đây là cái gì?' 'Đây là cái bút chì.' Bố mẹ có thể biến bài luyện tập này thành một hoạt động thú vị thông qua sử dụng một món đồ chơi chỉ nói được tiếng Anh, đặt câu hỏi cho nó và giả vờ bắt nó trả lời. Khi trẻ đã nói tốt hơn rồi, các em có thể cho thêm vào câu tiếng Anh một từ trong tiếng mẹ đẻ, chẳng hạn như 'Cậu ấy đang ăn một (...)' vì các em chưa biết từ tiếng Anh tương ứng. Nếu người lớn nhắc lại câu của trẻ bằng tiếng Anh, trẻ có thể nhận ra ngay được từ tiếng Anh mà các em chưa biết đó. 'Cậu ấy đang ăn **quả mận.**' '**Quả mận.**'

Khi nào cần phải dịch

Chúng ta không nên đánh giá thấp khả năng hiểu của trẻ; các em có thể hiểu được nhiều hơn những gì các em có thể nói được bằng tiếng Anh. Khi học tiếng mẹ đẻ, trẻ đã quen với việc chỉ hiểu được một vài từ các em nghe được rồi đoán nghĩa những từ còn lại nhờ ngôn ngữ cử chỉ của người nói và những gợi ý xung quanh. Khi ngôn ngữ cha mẹ được sử dụng, dường như trẻ sẽ lập tức áp dụng những kỹ năng này để hiểu nghĩa các câu nói trong tiếng Anh.

Khi cả khái niệm và từ ngữ diễn đạt khái niệm đó đều mới mẻ đối với trẻ, người lớn có thể sẽ cần phải dịch thậm chí cho trẻ nghe từ có nghĩa tương đương trong tiếng mẹ đẻ trước một lần rồi mới nói từ tiếng Anh đó sau. Nếu việc này diễn ra lặp đi lặp lại trong những bài học tiếp theo, trẻ có thể sẽ quen với việc đợi cha mẹ dịch nghĩa thay vì dựa vào những gợi ý để hiểu các từ ngữ tiếng Anh.

Các bài học tiếng Anh

Tùy hoàn cảnh cụ thể, những bài học tiếng Anh có thể kéo dài từ mấy phút đến khoảng mười phút và diễn ra một hoặc hai lần mỗi ngày. Càng được tiếp xúc với tiếng Anh thường xuyên trẻ học càng nhanh. Những lúc học tiếng Anh, cha mẹ nên toàn tâm toàn ý vào trẻ. Trẻ sẽ dần cảm thấy yêu thích những lúc học tiếng Anh vì đó là những lúc các em nhận được sự quan tâm liên tục của cha mẹ mình.

Trẻ nhỏ là những người có tư duy lô gic: các em cần biết tại sao các em phải nói tiếng Anh khi mà cả cha mẹ và các em đều nói được tiếng mẹ đẻ.

Có thể trẻ sẽ cảm thấy khó khăn trong việc chuyển từ việc nói tiếng mẹ đẻ sang tiếng Anh, vì thế cha mẹ cần tạo bối cảnh cho trẻ, chẳng hạn như nói với trẻ: 'Trong ba phút nữa chúng ta sẽ học tiếng Anh con nhé.' Việc làm này có thể đi kèm với việc di chuyển sang một chỗ khác trong phòng như: 'Chúng ta hãy ngồi lên ghế sô-pha nào. Nào, chúng ta cùng nói tiếng Anh con nhé.' Trước khi giới thiệu một hoạt động mới, cha mẹ có thể giúp trẻ chuyển dần từ việc nói tiếng mẹ đẻ sang tiếng Anh bằng một bài tập khởi động như yêu cầu trẻ đếm hay đọc một bài thơ quen thuộc bằng tiếng Anh.

Trẻ tiếp thụ ngôn ngữ khi buổi nói chuyện dựa trên một hoạt động mà trẻ tham gia. Khi trẻ đã quen với một hoạt động nào đó và hiểu được nội dung của nó khi học tiếng mẹ đẻ, các em sẽ cảm thấy an tâm hơn và có thể tập trung để hiểu và tiếp thụ tiếng Anh đi kèm. Nếu các buổi học diễn ra hoàn toàn bằng tiếng Anh, cần rút ngắn các hoạt động lại vì thường thì trẻ khó có thể tập trung lâu như khi các em học tiếng mẹ đẻ. Chỉ nghe tiếng Anh thôi cũng có thể làm trẻ thấy mệt mỏi rồi.

Khuyến khích và khen ngợi

Trẻ thích được cha mẹ khen ngợi. Các em cần cảm thấy vui vẻ và biết rằng các em đang tiến bộ trong việc học tiếng Anh. Sự ủng hộ, khuyến khích và khen ngợi thường xuyên từ cả cha lẫn mẹ cũng như các thành viên khác trong gia đình sẽ giúp trẻ tự tin và thúc đẩy việc học của trẻ. Lời động viên khuyến khích có vai trò đặc biệt quan trọng trong những giai đoạn đầu của quá trình học, và bất kỳ một lời khen nào trước những thành công của trẻ, dù là nhỏ, cũng có tác dụng kích thích trẻ học tốt hơn như 'Tốt lắm!' 'Bố (mẹ) thích điều đó.' 'Con học giỏi lắm!' Trẻ cần sự ủng hộ nhiều nhất từ phía cha mẹ ở thời điểm bắt đầu học tiếng Anh. Một khi trẻ đã có thể nói, đọc thơ và nhớ được một vài câu chuyện, trẻ sẽ không cần nhiều ủng hộ như vậy nữa. Đến lúc này, những cụm từ, bài thơ hay những câu chuyện bằng tiếng Anh dường như đã thâm nhập một cách vui vẻ vào đời sống gia đình. Khi đó, tiếng Anh đã trở thành một phần không thể thiếu đối với trẻ. Đó cũng có thể là khởi đầu của quá trình hình thành những quan điểm tích cực cả đời của trẻ đối với tiếng Anh, văn hóa Anh và những nền văn hóa khác. Giờ đây người ta thừa nhận rằng đến khi trẻ được tám hay chín tuổi phần lớn quan điểm sống của trẻ đã được hình thành.

www.britishcouncil.org/parents

Đây là một trong các cuốn sách do Hội đồng Anh xuất bản nhằm trợ giúp phụ huynh.
Được viết bởi Opal Dunn, tác giả và đồng thời là Chuyên Gia Tư Vấn Giáo Dục tại Vương quốc Anh.
© **British Council 2008**

Hội đồng Anh là một tổ chức phát triển văn hóa và giáo dục của Vương quốc Anh
Đăng ký như một tổ chức từ thiện số 209131 tại Anh và xứ Wales và số SC037733 tại Scotland.